

[Helge Larsen.]

videregående uddannelse kan samfundets udvikling hæmmes ganske betydeligt. På den anden side skal det heller ikke glemmes, at den, der får den gode uddannelse, normalt også får et grundlag for gode stillinger og gode indtægter; han nyder altså også selv økonomisk godt deraf. Derfor er det efter min opfattelse vigtigt, at der er en passende balance mellem stipendier og lån; og navnlig når ungdommens uddannelsesfond har nået en sådan størrelse som nu, er en sådan afbalancering vigtig for, at der i de videste kredse kan bevares den goodwill for ungdommens uddannelsesfond, som vittterlig findes.

På baggrund heraf giver det radikale venstre tilslutning til den ændring af forholdet mellem lån og stipendier, som her foreslås, sådan at halvdelen går til lån og halvdelen til stipendier, mens det tidligere var henholdsvis en tredjedel og to tredjedele.

Jeg er også meget glad for, at det nu direkte i loven om ungdommens uddannelsesfond fastslås, at stipendier kan oppebæres under studier i andre nordiske lande; navnlig på baggrund af, at man jo nu ved forhandlinger mellem de nordiske udenrigsministerier er ved at nå frem til en sådan ordning, at der kan blive tale om en vis fælles nordisk eksamensgyldighed, finder jeg denne bestemmelse meget vigtig. Men jeg vil dog gerne i denne forbindelse spørge den højtærede undervisningsminister, om det ikke ville være rimeligt at overveje, om stipendier også kunne oppebæres under studier i andre lande end i de nordiske. Der er for en række studerende en ret oplagt interesse i og måske i nogle tilfælde ligefrem en nødvendighed for at kunne studere nogle måneder eller op til et halvt år i udlandet. Det gælder naturligvis ganske særligt sprogstuderende, men det vil utvivlsomt også gælde for en lang række andre uddannelsesområder. Jeg spørger derfor, om der ikke ville være anledning til at overveje en udvidelse af disse bestemmelser, således at stipendier også kan oppebæres under sådanne studier i udlandet, der indgår som en naturlig eller en nødvendig del af hele studiet.

Morten Lange: Som det formentlig endnu erindres, fremsatte mit parti sidste år for-

slag til folketingsbeslutning om en forøgelse af ungdommens uddannelsesfond; men som det så tit går, når vi stiller forslag til beslutning, kom der ikke noget videre ud af det. Så går der sådan en ikke alt for upassende lang periode, og så kommer der gang i tingene. Det kan vi selvfølgelig kun glæde os over, for vi stiller ikke forslag for at erhverve æren for deres gennemførelse, men for at der skal ske noget. For så vidt kunne den højtærede minister måske oven i købet forlange af os eller forvente, at vi skulle holde taksigelsesfest i dag. Men jeg må sige, at det lovforslag, han har fremsat, faktisk indeholder så alvorlige skævheder og så sagligt dårlige motiveringer for ændringer i den tidligere lovgivning, at jeg i hvert fald bliver nødt til at blande min taksigelse med en samling, skal vi kalde dem mindre behagelige bemærkninger.

Det er faktisk min opfattelse, at regeringen i lidt for høj grad tror, at det forholder sig sådan, som det ærede medlem hr. Søgaard gav udtryk for, da han sagde, at det var så dejligt at se et sted, hvor ekspansionsmulighederne virkelig blev udnyttet. Hertil må jeg sige, at en sådan tro tyder på en afgrænsethed i synsfeltet. Jeg tror nemlig, der foreligger talmateriale for, at investeringerne i undervisningssektoren netop i Danmark er så katastrofalt langt tilbage i forhold til de lande, vi kan sammenligne os med, at ekspansionsmulighederne er langt, langt flere end dem, man regner med at skulle udnytte i den kommende tid. Vi har meget at indhente, og det er efter min opfattelse temmelig klart, at det er et meget stort spørgsmål, om de ændringer, der nu foreslås i loven af 1961, overhovedet kan kaldes for en ekspansion. Men vi kan jo prøve at kigge på tallene og se, om man stadig vil sige, at det er en ekspansion.

Det forholder sig jo sådan, at vi i 1961 afsatte 63 mill. kr. til den højere uddannelse og heraf de 24 mill. kr. som lån. Nu foreslår man, at tallet forøges til 98 mill. kr., og man foreslår, at halvdelen skal gives som lån og halvdelen som legater. Det kan vi komme tilbage til. Lad os nu først holde os til de 98 mill. kr.

I 1961 var der ca. 36.000 studerende. Jeg tror nok, det i virkeligheden var sådan, at vi kom til de 63 mill. kr. på baggrund af et lidt lavere tal. Vi havde naturligvis på det